

Jul på "Moster Villes" tid

På julen samlades alla på gården i den stora salen. Här fanns en mäktigt strålande julgran. Golvet var vitskurat och de höga väggarna pryddes av skräckinjagande bilder från Krimkriget.

I förra numret av Vi i Rydebäck berättade jag historien bakom Rydebäcks Gård och dess ägare.

Den andra ägarinnan hette Vilhelmina Heise, änka efter kompositören Peter Heise och dotter till en rik dansk köpman och skeppsredare; Alfred Anton Hage.

Moster Ville, som hon kallades, var vintertid vanligen bosatt i sin Köpenhamnsvåning men firade alltid jularna i Rydebäck och flera av gästerna har beskrivit hur högtidsdagen firades.

Så här skriver bl a Adam Poulsen i sina memoarer "En Skuespillers Erindringer" från 1961:

Bilden av Moster Ville finns i Nivå gårds samlingar i Danmark.

” Julafton på Rydebäck

Så kom de inbudna, drängarna, torparna (husmannen) i sina mörka kläder, som luktade härligt av ko och häst, och fruarna och flickorna med håret i glänsande benor under de brokiga hucklena.

Burna av de unga flickornas friska, ljusa stämmor och männens basar sjöng vi alla en gammal svensk julpsalm medan vi i tre stora ringar rörde oss runt om granen. I långa rader stod gåvorna på sidoborden och moster Ville delade själv ut dem till alla.

Där fanns tygrullar, stövlar, leksaker, sjalar och små hättor, pipor och tobak, stora påsar med kaffe, mandlar, russin, gryn och ärtor till varje hushåll. Julkakor stora som "möllehjul" rullades in tillsammans med kaffe och punsch.

Medan röken från männens cigarrer och pipor och doften av gran och ljus, kaffe och punsch och lukten av lavendel och naftalin från kläderna som legat i kistor tillsammans, skapade en obeskrivlig men välkänd och återkommande härlig doft av ferier och jul, började dansen till ett gammalt positivs

spruckna toner, som vi pojkar efter bästa förmåga och kraft sökte frånlocka det.

Mejeristen, den store smeden, den ljuslockige unge möllaren och alltiallon, som hade varit i Amerika och mist två fingrar, svängde mjölkerskorna och fruarna så att skorten susade och fladdrade så högt, att vi trodde att det skulle flyga genom taket. Därefter följde olika tal och så gick julaftonen på Rydebäck mot sitt slut.

Ljusen på granen brann ut och en julafton försvann, som i sin glada livssträng, sin gamla traditionsbundna stämning etsade sig fast i minnet som ett uttryck för en sund mänsklig ursprunglighet. Den blev för oss närvarande en julklapp – för livet.

På juldagsmorgonen åkte man släde till julottan i Kvistofta kyrka. Vid 8-tiden var sällskapet hemma på Rydebäcks gård igen där en rejäl frukost väntade: Nybakade varma bullar, julkaka, rågröd, kavring, nykärnat smör och ångande kaffe med varm mjölk.

Så förflyt ännu en jul på Rydebäck för 100 år sen. ”

Källor: Bl a Helsingborgs Dagblad 18 december 1988 samt Fortuna Posten nr 4 från 1996, utgiven av Sven Stenvåg